

Innst. O. nr. 88

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget fra finanskomiteen

Ot.prp. nr. 55 (2004-2005)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om forsikringsformidling

---

Til Odelstinget

1. INNLEDNING

1.1 Sammendrag

Regjeringen fremmer i proposisjonen forslag til ny lov om forsikringsformidling. Formålet med loven er å ivareta interessene til brukerne av forsikringsformidlingstjenester, sikre en likebehandling av ulike aktører innenfor forsikringsformidling, og å sikre aktørene tilgang til det indre marked gjennom rett til grenseoverskridende virksomhet og etableringsrett.

Loven vil gjennomføre Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/92/EF av 9. desember 2002 om forsikringsmegling (heretter kalt direktivet) i norsk rett.

Et utkast til lov om forsikringsformidling utarbeidet av Kredittilsynet ble sendt på høring ved Finansdepartementets brev 16. april 2004.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sør-

fonn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til at Regjeringens vurderinger og forslag er nærmere omtalt nedenfor i denne innstillingen og i Ot.prp. nr. 55 (2004-2005) Om lov om forsikringsformidling.

Komiteen viser videre til at det generelt kun er sammendrag av Regjeringens vurderinger og forslag som er gjengitt nedenfor under de enkelte punkter. Bakgrunnen for lovforslaget, gjeldende norsk rett, EØS-rett, høringsuttalelser mv. knyttet til de enkelte vurderinger og forslag, er redegjort nærmere for i Ot.prp. nr. 55 (2004-2005) Om lov om forsikringsformidling. Komiteen viser for øvrig til sine merknader nedenfor under de enkelte punkter.

2. LOVENS ANVENDELSESOMRÅDE

2.1 Sammendrag

2.1.1 Generelt

Direktivet artikkel 1 nr. 1 stiller krav til nasjonale regler for hvordan fysiske og juridiske personer som er, eller ønsker å bli, etablert i en medlemsstat kan innlede og utøve forsikringsformidling. Direktivet gjelder videre all virksomhet der det formidles forsikring mot vederlag. Direktivet bruker begrepet "forsikringsmegling" om alle typer virksomhet som dekkes av direktivet.

Forsikringsformidling defineres i artikkel 2 nr. 3 første ledd som "virksomhet som består i å legge fram, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, eller å inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle".

Beriktiget

Definisjonen av forsikringsmegling i direktivet omfatter flere typer aktører enn det som i dag regnes som forsikringsmegling etter norsk rett og reguleres av någjeldende forskrift om forsikringsmegling. I tillegg til det som etter gjeldende rett regnes som forsikringsmegling, skal gjenforsikringsmeglere, forsikringsrådgivere og agenter omfattes. Ettersom dette begrepet dekker mer enn det vi i norsk rett kjenner som forsikringsmegling, foreslår departementet å bruke begrepet "forsikringsformidling" som en samlebetegnelse på alle de ulike typer virksomhet som omfattes i forslaget om gjennomføring av direktivet i norsk rett. I avsnittene der det redegjøres for direktivet, vil imidlertid direktivets ordlyd brukes slik det er oversatt til norsk.

En definisjon som svarer til definisjonen av direktivets virkeområde er foreslått tatt inn i forslag til lov § 1-2 nr. 1.

2.1.2 Forsikringsmeglere/rådgivere

Direktivet utvider begrepet "forsikringsmegling" i forhold til den virksomhet som nå omfattes av forskrift om forsikringsmegling, slik at også virksomhet som tidligere er ansett som forsikringsrådgivning, omfattes. Departementet mener at dette bør gjenspeiles i lovteksten ved at det tas inn en definisjon som dekker begge grupper.

Det forutsettes i direktivet at forsikringsmegler skal opptre som kundens uavhengige rådgiver, og megleren skal ikke være avtalemessig forpliktet til å bedrive forsikringsmegling utelukkende med ett eller flere selskap. Det er imidlertid ikke nødvendig at megleren gir råd på grunnlag av analyse av et stort antall tilgjengelige forsikringsavtaler. En forsikringsmegler kan også gi råd på basis av tilbud fra ett selskap, så lenge han ikke er avtalemessig bundet til å gi tilbud fra dette selskapet. Megleren vil likevel være engasjert av forsikringskjøper (oppdragsgiver), og skal ivareta kundens interesser.

Det kan imidlertid tenkes rådgivning i tilknytning til forsikringsmessige spørsmål som ikke anses som forsikringsmegling. Generell rådgivning om håndtering av risiko, herunder om det bør velges forsikringsløsning, omfattes ikke. For eksempel vil en vurdering av behovet for å opprette en pensjonsforsikring, eller vurderinger om en kunde bør opprette en pensjonskasse eller tjenestepensjonsforsikring i et forsikringsselskap, ikke omfattes, da dette ikke gjelder rådgivning knyttet til spørsmål om inngåelse av forsikringsavtale. Videre vil aktivitet som bare omfatter å formidle generell informasjon om forsikringsprodukter ikke omfattes av begrepet forsikringsmegling, se også lovutkastet § 1-1 nr. 3. Dette følger også av en avgrensning av lovforslaget § 1-2 nr. 1.

Departementet foreslår på denne bakgrunn å ta inn en definisjon av forsikringsmegling i loven, jf. lovforslaget § 1-2 nr. 2.

2.1.3 Gjenforsikringsmeglere

Det er nytt i forhold til gjeldende rett at gjenforsikringsmeglere må ha tillatelse til å drive gjenforsikringsmegling. Gjenforsikringsmegling vil i hovedsak omfatte tilsvarende aktivitet som forsikringsmegling, men knyttet til gjenforsikringsavtaler, ikke forsikringsavtaler. Grensedragningene som nevnt under omtalen av forsikringsmegling vil bli de samme. Departementet foreslår å ta inn direktivets definisjon av gjenforsikringsmegling i loven, jf. lovforslaget § 1-2 nr. 3.

2.1.4 Forsikringsagentvirksomhet

Ettersom forsikringsagenter tidligere ikke har vært omfattet av forsikringsmeglingsforskriften, anser departementet at det er hensiktsmessig å ta inn en definisjon av slik virksomhet. En forsikringsagent handler på vegne av ett eller flere selskap, og er dermed nært knyttet til forsikringsselskapet. Dette er det også viktig at kunden er klar over. Departementet foreslår derfor å ta inn en definisjon av forsikringsagentvirksomhet i loven, se lovforslaget § 1-2 nr.4.

2.1.5 Unntak fra lovens anvendelsesområde

Departementet foreslår å samle alle unntak fra lovens virkeområde i en bestemmelse. Dette vil gi en oversiktlig og brukervennlig lovstruktur.

I høringsforslaget § 1-1 nr. 3 foreslås å ta inn et unntak for formidling av generell informasjon dersom formålet med denne virksomheten ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale. Dette unntaket følger i utgangspunktet av en tolkning av ordlyden i lovutkastet § 1-2 første ledd nr. 1. Ordlyden i denne bestemmelsen tilsier at ren kontaktformidling mellom kunde og selskap faller utenfor loven, slik at det kreves en aktiv handling fra formidleren for at vedkommende skal være å anse som forsikringsformidler. Tilsvarende vil gjelde helt generell informasjon så lenge formålet ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale. Departementet vurderer det likevel slik at det er hensiktsmessig å presisere dette i unntaksbestemmelsene i lovteksten. Tilsvarende er, etter det departementet har fått opplyst, valgt i den danske gjennomføringsloven, og også lagt til grunn i det svenske forslaget til gjennomføring. Det vises til lovutkastet § 1-1 nr. 3.

Et eksempel på formidling av kontakt mellom forsikringsselskap og kunde er opprettelse av egne sider på Internett. Slike nettportaler kan være omfattet av direktivet som forsikringsformidling, dersom virksomheten består i å "forelegge, foreslå eller utfø-

re det innledende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler". Ren kontaktformidling vil imidlertid ikke omfattes. Det samme vil gjelde dersom siden bare inneholder generell informasjon om forsikringsprodukter og forhold det er viktig at kunden er oppmerksom på ved valg av forsikring. Det samme vil gjelde dersom siden begrenser seg til tekniske løsninger som gir muligheter for å rangere motatte tilbud etter forskjellige parametere som kunden kan velge mellom. Det avgjørende er at formidlingen er passiv.

Flere foreninger forhandler seg frem til rammeavtaler med forsikringsselskap for sine medlemmer. Eksempler på dette kan være fagforeninger som forhandler frem gunstige innboforsikringer på vegne av sine medlemmer. Ettersom slik formidling av forsikring normalt ikke skjer mot vederlag, vil virksomheten normalt falle utenfor direktivet. Dersom en forening skulle motta vederlag for denne virksomheten, enten fra forsikringsselskapet eller medlemmene, vil det bero på en konkret vurdering hvor foreningens rolle i salget av produktene under rammeavtalen vil være avgjørende for om virksomheten omfattes av direktivet.

I høringsforslaget er det videre foreslått et unntak for ervervsmessig virksomhet som ivaretar administrasjonen av et forsikringsselskaps skadebehandling, eller taksering og sakkyndig vurdering av skader. Unntaket er foreslått begrenset til å gjelde bare dersom virksomheten ikke har fullmakt til å binde forsikringsselskapet i skadebehandlingen. Departementet anser imidlertid at en slik sonndring ikke er hensiktsmessig. Etter departementets vurdering bør det ikke være avgjørende om det foreligger fullmakt eller ikke for hvorvidt virksomheten omfattes av loven. Det avgjørende må være hvilke oppgaver virksomheten utfører, og om disse innebærer å "legge fram, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, eller å inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle". Det vises for øvrig til at verken den danske loven om forsikringsformidling eller det svenske forslaget om gjennomføringslov innebærer noen sonndring mellom fullmakt/ikke fullmakt i forhold til dette unntaket. Det vises til lovforslaget § 1-1 nr. 4.

2.1.6 Enkelte særlige avgrensinger

2.1.6.1 EIENDOMSMEGLERE

Eiendomsmeglere formidler i enkelte tilfeller eierskifteforsikring og eiendomsforsikring. Eiendomsmeglere som formidler slike forsikringer vil være å anse som forsikringsformidlere dersom virksomheten består i å "legge fram, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av

forsikringsavtaler, eller å inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle", jf. lovforslaget § 1-2 nr. 1. Det kan etter omstendighetene være at eiendomsmeglere faller utenfor lovens virkeområde etter loven § 1-1 nr. 3, dersom virksomheten består i ren kontaktformidling eller kun omfatter formidling av helt generell informasjon om slike typer forsikring. Det må i så fall forutsettes at det er forsikringsselskapet som gir kjøper den nødvendige informasjon før kontraktsslutning skjer.

2.1.6.2 BILFORHANDLERE

I lovutkastet foreslås at lov om forsikringsformidling ikke gjøres gjeldende for personer som utøver forsikringsformidling som aksessorisk virksomhet når visse uttrykkelige fastsatte vilkår er oppfylt, jf. lovforslaget § 1-1 tredje ledd. Alle vilkårene må være oppfylt for at unntaket skal komme til anvendelse. Et av vilkårene er at forsikringen som formidles ikke omfatter ansvarsforsikring, jf. § 1-1 tredje ledd nr. 3.

Bilforhandlere som formidler ansvarsforsikring vil etter dette være å anse som forsikringsformidler i lovens forstand dersom tjenestene som utføres faller inn under definisjonen av forsikringsformidling i § 1-2 nr. 1. Dersom bilforhandler kun formidler forsikringssøknad til forsikringsselskapet og forsikringsbevis til motorvognregisteret og utover det kun gir helt generell informasjon om forsikringsprodukter til bilkjøper, vil imidlertid bilforhandlere falle utenfor lovens virkeområde, jf. lovforslaget § 1-1 nr. 3. Det må i så fall forutsettes at det er forsikringsselskapet som gir bilkjøper den nødvendige informasjon før kontraktsslutningen skjer.

2.1.6.3 REISEBYRÅER

Et av vilkårene for unntaket i lovforslaget § 1-1 tredje ledd skal komme til anvendelse er at det ikke formidles ansvarsforsikring, jf. nr. 3. Reisebyråer formidler ofte reiseforsikring i forbindelse med salg av reiser. Slik reiseforsikring vil som regel omfatte ansvarsforsikring. Reisebyråers formidling av reiseforsikring vil likevel omfattes av unntaket dersom ansvarsforsikringen er underordnet i forhold forsikringens dekning av skade på eller tap av bagasje og andre risikoer i forbindelse med reisen, jf. lovforslaget § 1-1 tredje ledd nr. 5 ii.

2.1.6.4 SPEDITØRER

Forholdet til speditører som tilbyr godsforsikring som dekker skade på og tap av gods under transport- og lagringsoppdrag som utføres av speditøren som tilleggstjeneste er ikke tatt opp særskilt, verken i direktivet eller i høringsnotatet.

Departementet viser til at dersom virksomheten til speditøren består i å "legge fram, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, eller å inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle" vil virksomheten falle innenfor lovens virkeområde, jf. lovforslaget § 1-2 nr. 1. Hvorvidt virksomheten er å anse som forsikringsformidling må derfor vurderes konkret. Dersom virksomheten består i ren kontaktformidling eller kun omfatter formidling av helt generell informasjon om slike typer forsikring, vil virksomheten ikke være å anse som forsikringsformidling. Det må i så fall forutsettes at det er forsikringsselskapet som gir kjøper den nødvendige informasjon før kontraktsslutning skjer.

Departementet viser for øvrig til at speditører som formidler forsikringer som ikke innebærer ansvarsforsikring og ikke har en premie som overstiger et beløp som tilsvarer 500 euro, vil være unntatt fra loven etter lovforslaget § 1-1 tredje ledd.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

3. REGISTRERING

3.1 Sammendrag

Departementet anser det hensiktsmessig at Kredittilsynets registrering av meglere videreføres og utvides til å omfatte både forsikringsmeglere, forsikringsrådgivere og gjenforsikringsmeglere.

Det kan imidlertid reises spørsmål ved om det, i tillegg til tillatelse til og registrering av selve foretaket, også bør innføres krav om at den enkelte forsikringsmegler skal ha tillatelse og skal være registrert av Kredittilsynet. Dette kreves etter det Finansdepartementet har fått opplyst i Danmark, og er forslått både i Sverige og Finland. En slikt krav vil imidlertid bryte med det som kreves ellers av sammenlignbare virksomheter i Norge. Det stilles ikke slike krav til verken eiendomsmeglere eller fondsmeglere. Videre vil et slikt krav innebære økt administrasjon for offentlige myndigheter, ved at antallet registreringer og tillatelser vil øke. Departementet anser at ordningen som er for meglere i dag med at bare foretaket registreres, fungerer tilfredsstillende, og mener at det ikke er tilstrekkelig behov for å innføre et krav om tillatelse til og registrering av den enkelte megler som er ansatt i forsikringsmeglerforetaket. Det vises til lovforslaget § 2-1.

Departementet foreslår at forsikrings- og gjenforsikringsforetak selv registrerer sine agenter når de inngår avtale med disse. Agentforetakene handler på vegne av det eller de forsikrings- eller gjenforsikringsforetak de har inngått avtale med, og det anses

naturlig at det er forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket som både registrerer og godtgjør at agentforetaket oppfyller kravene som stilles i loven. En slik ordning synliggjør den nære tilknytningen det er mellom forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket og deres agenter, og at agentene faktisk handler fullt og helt på forsikringsselskapets ansvar for de produktene som formidles. Lovforslaget gjør det også klart at det må foreligge en fullmakt fra forsikrings- eller gjenforsikringsforetaket til agentforetaket. Det vises til lovforslaget § 7-1.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

4. VILKÅR FOR TILLATELSE TIL Å DRIVE FORSIKRINGSFORMIDLINGS-VIRKSOMHET

4.1 Sammendrag

4.1.1 Egnethet

Direktivet åpner for å differensiere kvalifikasjonskravene til de ulike typer forsikringsformidlere og til ledelsen i disse foretakene. Departementet anser at høringsforslaget til kvalifikasjonskrav til de forskjellige grupper av forsikringsformidlere som hensiktsmessig, og foreslår å følge forslaget på dette punkt.

Kvalifikasjonskravene stilles til personer som i foretaket har stilling som henholdsvis megler eller agent. Det er naturligvis åpent for å ansette personer som ikke oppfyller disse kravene i assistentstillinger eller lignende inntil kvalifikasjonskravene er oppfylt.

Kravene som foreslås satt til daglig leder og eventuelt annen person som faktisk leder virksomheten, er generelle. Annet ledd i lovforslaget § 3-1 gir imidlertid Kredittilsynet hjemmel til å fastsette nærmere regler om hvilke krav som stilles. Det er Kredittilsynet som kontrollerer at kvalifikasjonskravene til ledelsen er oppfylt i forbindelse med at foretaket gis tillatelse etter § 2-1.

I forhold til kravene som stilles til forsikringsmeglere, forutsetter departementet at det enkelte meglerforetak sørger for at meglere som ansettes i foretaket oppfyller disse kravene, ettersom det ikke foreslås krav om registrering og tillatelse til den enkelte megler. Kredittilsynet skal imidlertid kunne kontrollere dette. I følge forskrift 2. desember 1997 nr. 1282 om rapportering for forsikringsmeglerforetak skal det enkelte meglerforetak sende inn årlige oppgaver der foretaket blant annet skal opplyse om hvor mange meglere de har. I tillegg kan Kredittilsynet føre stedlig tilsyn etter kredittilsynsloven.

For så vidt gjelder forsikringsagenter foreslås i utkastet § 7-2 at forsikringsagentvirksomheten skal

godtgjøre overfor forsikringsselskapet at forsikringsagentene oppfyller kravene i lovforslaget § 7-3 før forsikringsselskapet inngår avtale med forsikringsagentvirksomheten.

Vandelskravet som er satt i direktivet er i stor grad i samsvar med det kravet som stilles i gjeldende forskrift. Direktivet krever imidlertid at medlemsstatene skal sørge for at ledelsen i forsikringsformidlingsforetak og alle ansatte som er "direkte involvert i" forsikringsformidling, oppfyller dette kravet, jf. direktivet artikkel 4 nr. 2 annet ledd. Dette betyr at personkretsen kravet stilles til, utvides som følge av direktivet. Departementet forstår direktivet slik at det med "direkte involvert i forsikrings- og gjenforsikringsmegling" menes personer som anses som forsikrings- eller gjenforsikringsmegler etter direktivet artikkel 2 nr. 5 og 6. Som forsikrings- og gjenforsikringsmeglere anses etter direktivet personer som mot vederlag innleder eller utøver forsikringsmegling eller gjenforsikringsmegling.

Det foreslås i utkastet til ny lov om forsikringsformidling å definere forsikrings- og gjenforsikringsmegler som ansatte i foretak som oppfyller kunnskaps- kompetansekravene i § 3-2. For å klargjøre hvilke personer i et forsikringsformidlingsforetak det stilles krav om vandel til, anser departementet det hensiktsmessig at dette kravet knyttes til personer som oppfyller kompetansekravene, altså personer som defineres som forsikringsmegler eller gjenforsikringsmegler i direktivet.

Når det gjelder forslaget fra NFF om å innføre en ordning med statsautorisering av forsikringsmeglere, viser departementet til at forslaget ble sendt departementet i desember 2004, og at det derfor var vanskelig å få behandlet dette forslaget i forbindelse med forslaget om ny lov om forsikringsformidling. Et forslag om statsautorisering av forsikringsmeglere vil sannsynligvis kreve at saken utredes og sendes på høring. Departementet vil komme tilbake til spørsmålet på et senere tidspunkt.

For så vidt gjelder forsikringsagentvirksomhet, foreslås det samme å gjelde for forsikringsagenter, slik at det er personer som oppfyller kravene som forsikringsagent som det stilles krav om vandel til.

4.1.2 Krav til ansvarsforsikring

Departementet slutter seg til høringsforslaget om å kreve at meglerforetaket må tegne forsikring som dekker uaktsomhet.

Departementet er videre enig i høringsforslaget om at de meglerforetak som behandler klientmidler, i tillegg må tegne en forsikring som dekker underslag av klientmidler. Hvorvidt det skal tegnes et utvidet ansvarsforsikring i slike tilfeller, eller en tilleggsforsikring som dekker underslagsrisikoen, mener departementet må være opp til det enkelte foretak å velge

selv. Departementet forslår videre, i tråd med høringsforslaget, at forsikringen skal dekke 75 pst. av innestående beløp på klientkontoen ved utløpet av siste kvartal før forsikringen tegnes.

Departementet slutter seg også til høringsforslaget om det ikke stilles krav om forsikring som dekker tap som følge av forsettlige handlinger utover underslag. Departementet antar at et krav om at forsikringsformidlingsforetak må forsikre seg mot forsettlige handlinger, er kostbart, og ikke står i forhold til behovet for en slik forsikring. Etter det departementet er kjent med, er det blant annet i Danmark bare krav om forsikring mot uaktsom skadeforvoldelse. Det vises til lovforslaget § 4-2.

Departementet støtter forslaget om at det er forsikringsselskapet som forsikrer forsikringsformidlingsforetaket på det tidspunkt da kravet blir meldt som er ansvarlig for kravet. På bakgrunn av NFFs høringsuttalelse foreslår imidlertid departementet i tillegg at det kreves at forsikringen dekker krav som blir meldt inntil fem år etter at tapet ble forårsaket dersom det forsikrede foretak har opphørt sin virksomhet, og derfor ikke har inngått avtale med nytt forsikringsselskap. Det vises til lovforslaget § 4-5 fjerde ledd.

Adgangen til å fremsette krav må ellers suppleres av regler i lov om foreldelse av fordringer.

I høringsforslaget foreslås at størrelsen på minstebeløpene som forsikringen skal dekke settes til 10 mill. kroner per skadetilfelle, og totalt 15 mill. kroner per år. Det foreslås videre noe høyere krav til store forsikringsformidlingsforetak (mer enn 10 meglere).

Departementet viser til direktivet artikkel 4 nr. 7 som krever at disse beløpene skal revideres hvert femte år etter at direktivet trer i kraft. Av hensyn til å unngå lovendringer ved slike revisjoner, foreslår departementet at beløpskravene fastsettes i forskrift. Det foreslås videre en hjemmel til at beløpene kan differensieres for store og små foretak, og at definisjonen av hva som menes med store foretak også kan fastsettes i forskrift. Det vises til lovforslaget § 4-4.

Dersom forsikringsselskapet forsikringsagenten har inngått avtale med ikke påtar seg ansvar for erstatningsansvar agentforetaket pådrar seg som følge av yrkesmessig uaktsomhet, må agentforetaket tegne forsikring etter de samme regler som gjelder for forsikringsmeglere og gjenforsikringsmeglere. Det vises til lovforslaget § 7-5.

4.1.3 Krav til soliditet

Etter departementets syn vil direktivets krav til finansielle garantier i artikkel 4 være oppfylt ved at klientmidler skal plasseres på klientkonto, jf. lovforslaget § 5-1. For virksomheter som driver som aksjeselskap vil reglene i lovforslaget suppleres av aksje-lovens bestemmelser om forsvarlig egenkapital. Di-

rektivt er ikke til hinder for strengere regler i nasjonalt regelverk. Det kan således reises spørsmål ved om en i Norge bør stille strengere krav om forsikringsmeglerforetaks soliditet enn direktivets minstekrav, for eksempel ved at gjeldende krav til solvens beholdes, og eventuelt utvides med krav til både suffisiens og likviditet. Et krav om suffisiens innebærer et krav om at forsikringsmegleren har eiendeler med verdi som overstiger foretakets samlede forpliktelser. Et krav til likviditet innebærer et krav om at foretaket er i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Etter det departementet kjenner til, stilles det ikke krav om verken suffisiens eller likviditet for forsikringsmeglere i Sverige eller Danmark. Likviditetskrav utover direktivets minstekrav for norske virksomheter vil derfor kunne virke konkurransevridende i norsk etablerte virksomheteres disfavør, med risiko for at slike virksomheter velger å etablere seg i et naboland for å drive grenseoverskridende virksomhet.

Ut fra en avveining av hensynet til å beskytte kundene gjennom krav til forsikringsformidlers soliditet, og hensynet til hensiktsmessige rammebetingelser for forsikringsformidlingsvirksomhet, har departementet kommet til at det ikke bør foreslås krav om suffisiens eller likviditet, og at heller ikke kravet i gjeldende rett om solvens bør videreføres. Hensynet til kundene skal etter forslaget ivaretas gjennom krav om opprettelse av klientkonto og krav om forsikring for uaktsomhet og underslag av klientmidler, samt, for de formidlere som driver i aksjeselskaps form, av kravet i aksjeloven om tilstrekkelig egenkapital.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag, med unntak av forslag til lov om forsikringsformidling ny § 4-4. Komiteen er enig i viktigheten av fornuftige krav til soliditet og ansvarsforsikring som i tilstrekkelig grad trykker forsikringskundens midler. Komiteen vil samtidig påpeke viktigheten av at kravene som stilles til norske foretak harmoniserer med kravene i land norske foretak konkurrerer med, slik at konkurransen foregår på like vilkår. Komiteen finner ikke tilstrekkelig begrunnelse fra departementets side på hvorfor forsikringen mot underslag av klientmidler skal dekke akkurat 75 pst. av inntående beløp verken i Ot.prp. nr. 55 (2004-2005) eller i brev til finanskomiteen/Fremskrittspartiets fraksjon av 27. april 2005. På denne bakgrunn mener komiteen det er hensiktsmessig, i likhet med den beløpsmessige grensen, å legge dette kravet i forskrift. Dette vil gi mulighet for en mer fleksibel tilpasning til bestemmelser i andre land. Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

"Lov om forsikringsformidling § 4-4 skal lyde:

Minstekrav til beløpsmessig omfang av forsikringsdekning som angitt i § 4-2 første og annet ledd settes i forskrift fastsatt av departementet. Det kan i forskriften fastsettes ulike minimumsbeløp for små og store forsikringsmeglingsforetak."

5. OPPLYSNINGSPLIKT FOR FORSIKRINGSFORMIDLERN

5.1 Sammendrag

Departementet anser det hensiktsmessig av hensyn til ivaretagelsen av kundens interesser å videreføre gjeldende forskriftskrav (blant annet slik at kunden får god innsikt i hvilken provisjon/godtgjørelse forsikringsmegler mottar fra forsikringsselskapet) og i tillegg ta inn regler som gjennomfører direktivkravet når det gjelder krav til informasjon forsikringsformidlingsforetaket er pliktig til å gi sine kunder.

I høringen har særlig spørsmålet om plikt for forsikringsagentforetak til å oppgi størrelsen på provisjon som foretaket mottar fra forsikringsselskapet vært tatt opp. FNH ser ut til å mene at det ikke er nødvendig å kreve informasjon om godtgjørelse fordi det allerede fremgår av agentforholdet at agenten er avhengig av selskapet, og at informasjon om godtgjørelse ikke er begrunnet ut fra nødvendigheten av å belyse et avhengighetsforhold til selskapet. NFF hevder at det er viktig for å sikre like konkurransevilkår mellom agenter og meglere at også agenter må opplyse om provisjonen de mottar fra forsikringsselskapet.

Departementet viser til at det er en vesentlig forskjell mellom forsikringsmeglere og forsikringsagenter, og at det kan reises spørsmål ved om dette kan begrunne ulike krav til opplysningsplikt for de to typer av aktører. Megleren er engasjert av oppdragsgiver og skal ivareta oppdragsgiverens interesser uavhengig av hvilket forsikringsselskap som tilbyr forsikringen. Agenten tilbyr forsikringer på vegne av ett eller flere forsikringsselskap. At megleren skal være et uavhengig mellomledd, som ikke skal ha avtaler med forsikringsselskapet fremgår også av lovutkastet § 5-2. På denne bakgrunn er det viktig for kunden å få opplysninger om forholdet mellom meglerforetaket og forsikringsselskapet de megler forsikringer for. Dersom meglerforetaket mottar provisjon eller godtgjørelse i en eller annen form fra forsikringsselskapet, kan dette ha innvirkning på meglers uavhengighet, og slike opplysninger kan igjen ha innvirkning på kundens valg av megler. Dette taler etter departementets syn for at meglere pålegges en opplysningsplikt.

Forsikringsagentene er forsikringsselskapenes forlengede arm, som handler for og på vegne av et forsikringsselskap. Agentforetaket er forpliktet avta-

lemessig til bare å formidle forsikringer for det aktuelle forsikringsselskap, og agentforetaket skal etter lovutkastet overfor kunden gjøre oppmerksom på denne avtalen. Agentforetakets tilknytning til forsikringsselskapet er dermed hele tiden klart forutsatt, og vil tydelig fremgå av opplysningene kunden mottar. Dette kan tale for at det ikke er hensiktsmessig å pålegge agentforetakene å opplyse om hvilke provisjoner og godtgjørelser foretaket mottar fra forsikringsselskapet de har avtale med. Videre viser departementet til at det kan være vanskelig å få frem sammenlignbare tall for kostnadene som henholdsvis meglere og agenter har ved formidling av forsikring. Dette bygger på at agentenes (virksomhet og) provisjon ofte vil dekke langt mer enn bare provisjon for selve salget, ettersom forsikringsselskapene også setter ut en del mer administrative oppgaver og skadebehandlingsoppgaver. En opplysningsplikt for agentene om provisjon de mottar fra forsikringsselskapet vil dermed kunne ha liten verdi som sammenligningsgrunnlag, og kunne være lite hensiktsmessig i denne sammenheng. Et eventuelt krav om utskillelse av kostnadene knyttet til formidlingen av forsikringer som ville være sammenlignbart med meglernes kostnader, antas å være relativt kostbart og ikke stå i forhold til nytten ved en slik sammenligning.

Forskjellen i opplysningskravene for meglere og agenter vil isolert sett stride mot prinsippet om likebehandling av de ulike aktørene innenfor forsikringsformidling. Departementet er videre ikke uenig i at opplysningsplikt også for agentforetak vil kunne være av verdi for kundene og andre aktører i markedet. Departementet viser imidlertid til drøftelsen ovenfor, hvor det blant annet fremgår at agenter og meglere har ulike roller, og anser at en ulik regulering på dette punkt er godt begrunnet. Departementet vil derfor ikke foreslå en opplysningsplikt for forsikringsagenter om provisjon de mottar fra forsikringsselskapet.

Bestemmelsen om at forsikringsmeglerforetaket har tilsvarende informasjonsplikt som forsikringsselskap er foreslått videreført for forsikringsformidlingsforetak. Departementet anser det hensiktsmessig å videreføre gjeldende rett på dette punkt, og viser til at det er formidleren som har kontakt med kunden i de tilfeller der det brukes formidler. Det er dermed naturlig at formidleren "overtar" forsikringsselskapets informasjonskrav i slike tilfeller.

Opplysningskravene blir etter dette relativt omfattende og detaljerte. Av hensyn til en enkel og oversiktlig lovstruktur, foreslås det at departementet gis fullmakt til å fastsette nærmere regler om opplysningsplikt for meglere og agenter i forskrift i samsvar med det som er skissert overfor. Det vises til lovforlaget § 5-4, jf. § 7-7.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til viktigheten av at kunden har kjennskap til opplysninger om provisjon og godtgjørelse til forsikringsformidleren for et best mulig beslutningsgrunnlag. Flertallet viser videre til at det i lovutkastet som ble sendt ut på høring av Finansdepartementet var like krav til informasjon for forsikringsmeglere og forsikringsagenter. Dette er endret i Ot.prp. nr. 55 (2004-2005). Flertallet finner det vanskelig å forstå at Finansdepartementet anfører en argumentasjon for like krav for så å konkludere med mindre opplysningsplikt for agenter. Flertallet mener kundens forutsetninger for å kunne sammenligne priser er grunnleggende for et godt fungerende forsikringsmeglingsmarked. At denne informasjonen kan være krevende å utarbeide bør ikke være noe gyldig argument for en organisasjon med en kompetent regnskapsavdeling. Flertallet vil derfor be departementet sette kundenes informasjonsbehov og velfungerende konkurranse i markedet i sentrum ved utarbeidelse av forskrifter i henhold til forslaget § 5-4 og § 7-7 ved at det utformes like regler om opplysningsplikt for forsikringsmeglere og forsikringsagenter.

Flertallet merker seg videre departementets uttalelse på side 28 i Ot.prp. nr. 55 (2004-2005) vedrørende forsikringsmeglerforetakets informasjonsplikt:

"Det er dermed naturlig at formidleren "overtar" forsikringsselskapets informasjonskrav i slike tilfeller."

Flertallet vil påpeke at forsikringsselskapene fremdeles må være pliktig til å gi den nødvendige oppdaterte informasjon til forsikringsmeglernes slik at ikke forsikringsselskapenes informasjonsplikt i forsikringsavtaleloven undergraves. Flertallet viser til at forsikringsmegler kan betraktes som kundens forlengede arm.

6. FILIALETABLERING OG GRENSEOVERSKRIDENDE VIRKSOMHET

6.1 Sammendrag

Bestemmelsene i føringsforslaget for grenseoverskridende virksomhet for forsikringsformidlere som er registrert i annen stat i EØS er en gjengivelse av tilsvarende direktivbestemmelser, og departementet slutter seg til dette forslaget. Departementet slutter seg videre til høringsforslaget om at forsikringsformidlere etablert i annen stat utenfor EØS-området

kan drive forsikringsformidlingsvirksomhet her i landet ved filial etter tillatelse fra Kredittilsynet.

Når det gjelder de krav som skal stilles til utenlandske forsikringsformidlingsforetaks informasjon til kunder, viser departementet til at direktivet åpner for at medlemsstatene kan kreve at utenlandske forsikringsformidlingsforetak følger nasjonal lovgivning så lenge det garanteres likebehandling av alle personer som utøver eller som har tillatelse til å utøve forsikringsformidling på det nasjonale markedet. Hensynet til kunden taler for at utenlandske forsikringsformidlingsforetak får tilsvarende krav som stilles til norske formidlingsforetak. Dette gir en likebehandling mellom norske og utenlandske foretak som konkurrerer på det samme markedet. Også utenlandske forsikringsselskap som driver virksomhet i Norge har samme opplysningskrav som norske forsikringsselskap. På denne bakgrunn foreslår departementet at reglene om god meglerkikk, reglene om hvilke forsikringsselskap forsikringsformidlere kan formidle forsikring til samt reglene om opplysningskrav også gjøres gjeldende for utenlandske forsikringsmeglere som driver formidlingsvirksomhet her i landet. Det vises til lovforslaget § 8-2 første ledd.

6.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

7. KLAGE PÅ FORSIKRINGSFORMIDLER

7.1 Sammendrag

For så vidt gjelder klageordning for kunder av forsikringsagenter, er disse etter det departementet kjenner til dekket av ordningen med Forsikringsklagekontoret og Forsikringsskadenemnda. Departementet legger dermed til grunn at det ikke er nødvendig å etablere noen særskilt klageordning eller annen ordning for utenrettslig tvisteløsning for forsikringsagenter som nå eksisterer.

Med hensyn til forsikringsmeglere viser departementet til høringsuttalelsen fra Norske Forsikringsmeglernes Forening, og ser at det kan stilles spørsmål ved hvorvidt det er hensiktsmessig å legge klageordningen til Forsikringsskadenemnda. Dette begrunnes særlig i at Forsikringsskadenemnda først og fremst har kompetanse til å behandle forbrukersaker, og at det derfor må bygges opp ny kompetanse i organet dersom organet også skal behandle klager fra næringskunder.

Departementet anser det nødvendig å vurdere alternative løsninger til å legge klageordningen for forsikringsmeglere til FSN. Departementet foreslår derfor at Finansdepartementet gis kompetanse til i forskrift å fastsette nærmere regler for en klageordning i samsvar med kravene i direktivet. Det vises til lovforslaget § 9-1.

7.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag. Komiteen tar til etterretning at det ikke eksisterer noen kompetent klageinstans per i dag. Komiteen vil understreke viktigheten av at det eksisterer en vel fungerende klageordning.

8. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

8.1 Sammendrag

8.1.1 Økonomiske og administrative konsekvenser for myndighetene

Kredittilsynet har i dag registrert 52 forsikringsmeglerforetak. Forslaget til ny lov om forsikringsformidling medfører at definisjonen av forsikringsmegler også skal omfatte forsikringsrådgivere, som i dag ikke er registrert. Det finnes imidlertid ingen oversikt over hvor mange forsikringsrådgivere som opererer i markedet i dag. Det er heller ikke mulig å si hvor mange som vil fortsette virksomheten under de nye krav som nå stilles. Det må antas at det må brukes en del ressurser for å registrere og føre tilsyn med de virksomheter som velger å fortsette etter at nye regler trer i kraft. Videre forutsetter forslaget at Kredittilsynet skal registrere og ha tilsyn med gjenforsikringsmeglere. Det antas at noen av de forsikringsmeglerforetak som i dag er registrert også driver med gjenforsikringsmegling, og at det ikke er noen aktører av denne art i markedet utover disse.

Det må forutsettes at Kredittilsynet på stedlige inspeksjoner hos forsikringsselskapene må bruke ressurser for å kontrollere hvordan forsikringsselskapene har organisert registrene, og de prosedyrene de har etablert for å kontrollere at forsikringsagentene faktisk oppfyller kravene i lovutkastet knyttet til egnethet, klientmidler, forsikringer mv.

8.1.2 Økonomiske og administrative konsekvenser for private aktører

For de aktørene som omfattes av lovforslaget vil forslaget kunne ha ulike økonomiske og administrative konsekvenser.

For forsikringsmeglere synes konsekvensene å være begrensede da lovforslaget ikke pålegger disse vesentlige endrede rammevilkår. Det kan imidlertid tenkes at forslaget om ansvarsforsikring, som skal avløse gjeldende bestemmelser om sikkerhetsstillelse for forsikringsmeglere, vil gi en billigere forsikring.

Forsikringsagenter er i dag ikke regulert. Det er antatt at 200-250 agenturer vil omfattes. Videre vil 30-50 banker som igjen har 700-900 filialer omfattes. Antallet bilforhandlere, eiendomsmeglere mv. som

antas omfattet av lovforslaget er anslått til 2 000-2 500 personer.

Forsikringsselskapene vil måtte bruke noen ressurser på å opprette registre. De skal også sørge for at forsikringsagentene oppfyller lovutkastets krav før de registrerer disse. Det må imidlertid antas at forsikringsselskapene også i dag stiller krav til sine distribusjonskanaler. Forsikringsagentforetakene vil også måtte regne med å bruke ressurser på å oppfylle lovutkastets krav til egnethet, klientkontoer, forsikringer, mv. Med det opplegg som er foreslått og bruk av elektroniske hjelpemidler kan likevel de økonomiske og administrative utgiftene for de berørte private aktørene være begrensende.

8.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning. Komiteen viser til sine merknader under kapittel 5.2 vedrørende § 5-4 og § 7-7.

9. MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSER

9.1 Sammendrag

Kapittel 10 i proposisjonen inneholder merknader til de enkelte bestemmelser det fremmes forslag om.

9.2 Komiteens merknader

Komiteen tar dette til etterretning.

10. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om forsikringsformidling

Kapittel 1. Anvendelsesområde og definisjoner

§ 1-1 Anvendelsesområde

Denne loven gjelder formidling av direkte forsikring og gjenforsikring.

Loven gjelder ikke:

1. virksomhet som utøves av et forsikringsselskap eller av en ansatt i et forsikringsselskap som handler på forsikringsselskapets ansvar.
2. virksomhet som består i å gi opplysninger ved enkelte anledninger som ledd i annen yrkesvirksomhet, dersom formålet med denne virksomheten ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale.

3. virksomhet som kun formidler generell informasjon om forsikringsprodukter eller skaper kontakt til forsikringsselskaper, dersom formålet med denne virksomheten ikke er å bistå kunden med inngåelse eller gjennomføring av en forsikringsavtale.
4. ervervsmessig virksomhet som ivaretar administrasjonen av et forsikringsselskaps skadebehandling, eller taksering og sakkyndig vurdering av skader.

Loven gjelder heller ikke formidling av forsikringsavtaler dersom følgende vilkår er oppfylt:

1. forsikringsavtalen krever bare kunnskap om den forsikringsdekningen som tilbys,
2. forsikringsavtalen er ikke en livsforsikringsavtale,
3. forsikringsavtalen omfatter ikke ansvarsforsikring,
4. forsikringsformidling er ikke formidlerens yrkesmessige hovedvirksomhet,
5. forsikringen utgjør et supplement til vare eller tjeneste levert av formidleren, og dekker:
  - a) risikoen for funksjonssvikt, tap av eller skade på varen, eller
  - b) skade på eller tap av bagasje og andre risikoer i forbindelse med en reise bestilt av formidleren, selv om forsikringen omfatter livs- eller ansvarsforsikring, forutsatt at livs- eller ansvarsforsikringen er underordnet hoveddekningen for risikoene knyttet til reisen,
6. det årlige premiebeløpet ikke overstiger et beløp som svarer til 500 euro, og forsikringsavtalens totale gyldighetstid, herunder eventuelle forlengelser, ikke overstiger fem år.

For forsikringsformidlere som er registrert i annen stat i EØS gjelder § 8-2 første, annet, tredje og fjerde ledd.

Kredittilsynet avgjør i tvilstilfelle om en virksomhet driver forsikringsformidling.

§ 1-2 Definisjoner

I denne loven betyr:

1. forsikringsformidling: ervervsmessig virksomhet som består i å legge fram, foreslå eller utføre annet forberedende arbeid i forbindelse med inngåelse av forsikringsavtaler, eller å inngå slike avtaler, eller å bistå ved forvaltningen og gjennomføringen av slike avtaler, særlig i forbindelse med et skadetilfelle.
2. forsikringsmegling: forsikringsformidlingsvirksomhet som består i å gi kunden råd ut fra en analyse av et så stort antall av de på markedet disponible forsikringsløsninger som mulig, eller virksomhet som består i å presentere kunden for forsikringsløsninger fra et eller flere forsikrings-

selskaper, uten at det er inngått uttrykkelig avtale med forsikringsselskapene om dette.

3. gjenforsikringsmegling: forsikringsformidlingsvirksomhet som består i å gi et forsikringsselskap råd i forbindelse med inngåelse av gjenforsikringsavtaler ut fra en analyse av et så stort antall av de på markedet disponible forsikringsløsninger som mulig, eller virksomhet som består i å presentere forsikringsselskapet for forsikringsløsninger fra et eller flere gjenforsikringsselskaper, uten at det er inngått uttrykkelig avtale med gjenforsikringsselskapene om dette.
4. forsikringsagentvirksomhet: forsikringsformidlingsvirksomhet som består i å tilby forsikringsprodukter for og på vegne av et eller flere forsikringsselskaper.

Kapittel 2. Tillatelse til å drive forsikringsmeglingsvirksomhet

§ 2-1. Tillatelse fra Kredittilsynet

Forsikringsmeglingsvirksomhet kan ikke drives uten tillatelse fra Kredittilsynet.

Søknad om tillatelse skal inneholde opplysninger av betydning for vurderingen av om tillatelse skal gis, herunder minst:

1. dokumentasjon for at foretaket oppfyller kravene i § 2-2,
2. en beskrivelse av hvilke forsikringsklasser/risikoer forsikringsmeglerforetaket vil megle her i riket.

Virksomheten kan igangsettes når vilkårene for tillatelsen er oppfylt og forsikringsmeglingsforetaket har mottatt bekreftelse fra Kredittilsynet.

Kredittilsynet skal registrere foretaket og den eller de i ledelsen som er ansvarlig for forsikringsmeglingsvirksomheten.

§ 2-2. Vilkår for tillatelse til å drive forsikringsmeglingsforetak

Tillatelse til å drive forsikringsmeglingsvirksomhet kan gis til foretak som oppfyller følgende vilkår:

1. Foretaket må være organisert som aksjeselskap, allmennaksjeselskap, ansvarlig selskap, kommandittselskap eller enkeltpersonforetak
2. Foretaket må ikke være under konkursbehandling eller gjeldsforhandling.
3. Foretaket må oppfylle kravene til forsikring i kapittel 4.
4. Den eller de i ledelsen som er ansvarlig for forsikringsmeglingsvirksomheten må oppfylle kravene i §§ 3-1 og 3-3.

Kapittel 3. Krav til egnethet for forsikringsmeglere og ledelsen i forsikringsmeglingsforetak

§ 3-1. Kvalifikasjonskrav for ledelsen

Daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsmeglingsvirksomheten skal ha generell kunnskap om forsikringsmegling.

Kredittilsynet kan gi nærmere regler om hvilke krav til generell kunnskap daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsmeglingsvirksomheten, må oppfylle.

§ 3-2. Kvalifikasjonskrav for forsikringsmeglere

Forsikringsmeglere skal til enhver tid ha den kunnskap og kompetanse som er nødvendig i forhold til forsikringsmeglingsforetakets virksomhet.

En forsikringsmegler skal anses for å ha den nødvendige kunnskap og kompetanse når vedkommende:

1. er autorisert forsikringsmegler i medhold av bestemmelser om autorisasjon av forsikringsmeglere fra bransjeorganisasjon eller utdanningsinstitusjon godkjent av Kredittilsynet,
2. har en tilfredsstillende utdanning og minst tre års praksis fra forsikring som er relevant for forsikringsmeglingsforetakets virksomhet, eller
3. har relevant praksis fra fem sammenhengende år i et forsikringsmeglingsforetak eller i et forsikringsselskap.

Opparbeidet praksis i henhold til annet ledd må ikke være avsluttet mer enn fem år før søknaden om tillatelse er fremsatt.

Kredittilsynet kan gi nærmere regler om hvilke krav til kunnskap og kompetanse forsikringsmeglere må oppfylle.

§ 3-3. Krav til hederlig vandel for ledelsen og forsikringsmeglere

Daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsmeglingsvirksomheten og forsikringsmegler skal ha hederlig vandel og ikke være under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Tillatelse skal i alle tilfeller nektes dersom personer som er omfattet av første ledd:

1. er dømt for et straffbart forhold og det utviste forhold gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte, eller
2. i stilling eller ved utøvelsen av andre verv har utvist en slik atferd at det er grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte.

De personer som er omfattet av første ledd skal i søknaden om tillatelse fremlegge utdrag av straffere-

gisteret og bekreftelse fra Brønnøysundregistrene for at vedkommende ikke er under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling.

Kapittel 4. Forsikring for forsikringsmeglingsforetak

§ 4-1 Forsikringsmeglingsforetakets plikt til å sørge for forsikring

Forsikringsmeglingsforetaket skal før virksomheten igangsettes, og så lenge meglingsvirksomheten utøves, sørge for å ha forsikringer i samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet.

Forsikringen må tegnes i et selskap som har hovedsete i, er gitt tillatelse til å drive forsikringsvirksomhet i og er underlagt myndighetstilsyn i en EØS-stat.

Gyldig forsikringsbevis skal sendes Kredittilsynet hvert år.

§ 4-2 Hva forsikringene skal dekke

Forsikringsmeglingsforetakets ansvar overfor oppdragsgiver eller andre som utleder sin rett fra oppdragsgiver grunnet yrkesmessig uaktsomhet, skal til enhver tid være dekket av en ansvarsforsikring.

Dersom forsikringsmeglingsforetaket behandler klientmidler skal de i tillegg til forsikring som nevnt i første ledd ha en forsikring som dekker underslag av klientmidler begått av ansatte eller andre som utfører arbeid, oppdrag eller tillitsverv for forsikringsmeglingsforetaket.

§ 4-3 Fremsettelse av krav

Forsikringsselskapet som forsikringsmeglingsforetaket har når skadelidte fremsetter krav om erstatning, er ansvarlig overfor skadelidte.

Et erstatningskrav anses for fremsatt på det tidligste av følgende tidspunkter:

1. det tidspunktet forsikringsmeglingsforetaket eller dettes forsikringsselskap første gang mottok melding om tapet med krav om erstatning, eller
2. det tidspunktet forsikringsmeglingsforetaket eller dettes forsikringsselskap første gang mottok skriftlig melding fra skadelidte vedrørende omstendigheter som kan ventes å føre til at et erstatningskrav blir reist mot sikrede. Dette gjelder også melding fra sikrede til forsikringsselskapet.

§ 4-4 Ansvarsforsikringens størrelse

Minstekrav til beløpsmessig omfang av forsikringsdekning som angitt i § 4-2 første og annet ledd settes i forskrift fastsatt av departementet. Det kan i forskriften fastsettes ulike minimumsbeløp for små og store forsikringsmeglingsforetak.

§ 4-5 Nærmere krav til forsikringene

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra forsikringsselskapet uten først å ha rettet krav mot forsikringsmeglingsforetaket.

Forsikringsselskapet kan ikke gjøre gjeldende andre innsigelser overfor skadelidte enn de innsigelser forsikringsmeglerforetaket selv har i forholdet til skadelidte.

Oppsigelse av forsikringene eller bortfall av forsikringene på annen måte er ikke virksom i forhold til skadelidte før en måned etter at Kredittilsynet har mottatt melding om bortfallet. Stilles ny forsikring før utløpet av denne perioden, blir bortfallet av forsikringen virksomt fra det tidspunktet ny forsikring er stilt.

Ansvarsforsikringen skal dekke krav som fremsettes mot sikrede i en periode på fem år etter opphør av virksomheten.

Lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 7-5 skal gjelde når ikke annet følger av loven her. Forsikringsavtaleloven § 7-7 jf. § 7-6 gjelder så langt den passer.

Kapittel 5. Generelle krav til meglingsvirksomheten

§ 5-1 Klientkonto

Klientmidler skal straks plasseres på klientkonto i bank atskilt fra forsikringsmeglingsforetakets egne midler. Meglingsforetaket skal opplyse banken om at midlene på kontoen tilhører klienter.

§ 5-2 Regler for god meglerskikk mv.

Et forsikringsmeglingsforetak skal drive virksomheten i henhold til god meglerskikk. Forsikringsmeglingsforetaket må ikke opptre på en måte som er egnet til å skape tvil om dets stilling som uavhengig mellomledd. Forsikringsmeglingsforetaket skal sørge for den dokumentasjon som er nødvendig for at en forsikringsavtale skal komme i stand.

Forsikringsmeglerforetaket skal utvise tilbørlig aktsomhet ved valg av forsikringsgiver og fraråde oppdragsgiveren å bruke forsikringsgivere hvis evne til å oppfylle pliktene under forsikringer kan trekkes i tvil eller er ukjent.

Forsikringsmeglingsforetaket kan ikke gjennom avtaler med forsikringsselskap eller på annen måte innrette seg slik at det kan påvirke forsikringsmeglerforetakets uavhengighet som megler.

§ 5-3 Hvilke forsikringsselskap forsikringsmeglingsforetaket kan megle til mv.

Forsikring kan bare megles til forsikringsselskap med hovedsete i EØS-stat og til norsk filial av utenlandsk forsikringsselskap med konsesjon etter forsik-

ringsvirksomhetsloven § 12-1. Lovpliktige skadeforsikringer kan bare megles til forsikringsselskap som oppfyller de krav som gjelder etter den særlige reguleringen av slike forsikringer.

Skadeforsikring i næringsvirksomhet kan likevel megles til skadeforsikringsselskap med hovedsete i stat utenfor EØS dersom forsikringen ikke gjelder:

1. lovpliktig yrkesskadeforsikring
2. lovpliktig ansvarsforsikring for motorkjøretøy
3. lovpliktig ansvarsforsikring som gjelder erstatningsansvar for skade voldt ved atomskade eller av legemidler.

Skadeforsikring i næringsvirksomhet betyr:

- 1:
  - a) sjø- og transportforsikring
  - b) luftfartsforsikring
  - c) forsikring knyttet til undersøkelser etter, utnyttning, lagring eller rørtransport av under-sjøiske naturforekomster
  - d) kreditt eller kausjon når forsikringstaker utøver handels- eller industrivirksomhet eller et fritt yrke, og avtalen gjelder for virksomheten
- 2:
  - a) forsikring tegnet av foretak med ansatte som tilsvarer minst 10 årsverk
  - b) forsikring tegnet av foretak med en årsomsetning på minst 50 mill. kroner.

§ 5-4 Informasjon fra forsikringsmegleren

I forbindelse med inngåelse av en forsikringsavtale og ved endring eller fornyelse av avtalen, skal en forsikringsmegler minst gi kunden informasjon som fastsatt i forskrift av departementet.

§ 5-5 Informasjonsvilkår

All informasjon til kunder i henhold til § 5-4 skal gis:

1. på papir eller et annet varig medium som er disponibelt og tilgjengelig for kunden
2. på en tydelig og nøyaktig måte som er forståelig for kunden
3. på et offisielt språk i den medlemsstaten der forpliktelsen består, jf. lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring § 2 nr. 1 og § 9, eller på et annet språk som partene er enige om.

Informasjon som nevnt i § 5-4 kan gis muntlig når kunden ber om det, eller når umiddelbar dekning er nødvendig. I så fall skal den umiddelbart etter inngåelsen av forsikringsavtalen bekreftes i samsvar med første ledd.

§ 5-6 Opplysningsplikt overfor Norsk Naturskadepool

Forsikringsmeglingsforetaket skal ved utføringen av megleroppdraget opplyse Norsk Naturskadepool om brannskadeforsikring på ting her i riket som

megles til forsikringsselskap som ikke er medlem av Norsk Naturskadepool.

§ 5-7 Opplysningsplikt overfor Kredittilsynet

Forsikringsmeglingsforetaket skal årlig opplyse Kredittilsynet om fordelingen på de forskjellige forsikringsselskapene av de forsikringer forsikringsmeglingsforetaket eller filialen har meglet i løpet av siste regnskapsår her i riket. Kredittilsynet fastsetter nærmere bestemmelser om meldingens innhold og fristen for når meldingen skal være sendt Kredittilsynet.

Forsikringsmeglingsforetaket plikter på anmodning fra Kredittilsynet når som helst å gi de opplysninger om virksomheten som Kredittilsynet behøver for å føre tilsyn i samsvar med bestemmelsene i loven her.

Kapittel 6. Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

§ 6-1 Gjenforsikringsmeglingsvirksomhet

For utøvelse av gjenforsikringsmeglingsvirksomhet får reglene i kapittel 2, 3, 4, 8, 9, 10 og §§ 5-1 til 5-3 og § 5-7 tilsvarende anvendelse.

Kredittilsynet kan fastsette særlige regler eller unntak fra første ledd under hensyn til de særlige forhold som gjelder for gjenforsikringsmeglere.

Kapittel 7. Forsikringsagentvirksomhet

§ 7-1 Registrering

Når et forsikringsselskap inngår en avtale med et forsikringsagentforetak om formidling av selskapets produkter, skal forsikringsselskapet registrere forsikringsagentforetaket, daglig leder og eventuelt annen person som faktisk leder forsikringsagentvirksomheten i et offentlig tilgjengelig register. Forsikringsagenten handler fullt og helt på forsikringsselskapets ansvar for de produktene som formidles.

Ved registrering av forsikringsagentforetaket gis forsikringsagentforetaket fullmakt til å formidle forsikringsselskapets produkter.

Forsikringsagentforetaket kan ikke gi fullmakten videre til en underagent uten at de krav som er stilt i §§ 7-2, 7-3 og 7-6 jf. § 7-11 er oppfylt for underagentvirksomheten.

Departementet kan fastsette nærmere regler om føring av registre.

§ 7-2 Egnethet

Før et forsikringsselskap inngår avtale med en forsikringsagentvirksomhet skal forsikringsagentvirksomheten overfor forsikringsselskapet godtgjøre at:

1. daglig leder og eventuell annen person som faktisk leder forsikringsagentvirksomheten har generell kunnskap om virksomheten
2. forsikringsagentene oppfyller kravene i § 7-3
3. de personer som er omfattet av nr. 1 og 2 har vederlig vandel og ikke er under konkursbehandling, konkursskarantene eller gjeldsforhandling. Registrering skal i alle tilfeller nektes hvis personer som er omfattet av nr. 1 og 2:

1. er dømt for et straffbart forhold hvor det utviste forhold gir grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte, eller
2. ved utøvelsen av arbeid, oppdrag eller tillitsverv har utvist en slik atferd at det er grunn til å anta at vedkommende ikke vil kunne ivareta stillingen eller vervet på forsvarlig måte.

Personer som er omfattet av første ledd nr. 1 og 2 skal før registrering fremlegge for forsikringsselskapet utdrag av strafferegisteret og bekreftelse fra Brønnøysundregistrene for at vedkommende ikke er under konkursbehandling, eller underlagt konkursskarantene.

Forsikringsselskapet plikter på anmodning fra Kredittilsynet når som helst å gi opplysninger som viser hvordan kravene i første ledd oppfylles. Kredittilsynet kan gi nærmere regler om hvilke krav til generell kunnskap som ledelsen må oppfylle.

§ 7-3 Kvalifikasjonskrav for forsikringsagenter

Forsikringsagenter skal til enhver tid ha den kunnskap og kompetanse som er nødvendig i forhold til den virksomhet som drives.

En agent skal anses for å ha den nødvendige kunnskap og kompetanse når vedkommende:

1. er autorisert forsikringsrådgiver i medhold av bestemmelser om autorisasjon av forsikringsrådgivere fra bransjeorganisasjon eller utdannelsestatus godkjent av Kredittilsynet,
2. har en tilfredsstillende utdanning og minst ett års praksis fra forsikring som er relevant for agentforetakets virksomhet, eller
3. har relevant praksis fra tre sammenhengende år i en forsikringsagentvirksomhet eller i et forsikringsselskap.

Opparbeidet praksis i henhold til annet ledd må ikke være avsluttet mer enn fem år før registrering av forsikringsagentvirksomheten.

Kredittilsynet kan fastsette nærmere regler om hvilken kunnskap og kompetanse forsikringsagenten skal besitte, herunder om formidling av forsikringsprodukter som krever liten kompetanse.

§ 7-4 Nektelse av registrering

Registrering skal nektes dersom kravene i §§ 7-2 og 7-3 ikke er oppfylt.

§ 7-5 Forsikringer

Agentvirksomheten må tegne forsikring etter reglene i loven kapittel 4, med mindre forsikringsselskapet i avtalen med agenten har påtatt seg å dekke dette erstatningsansvaret.

Skadelidte kan kreve dekning direkte fra forsikringsselskapet uten først å ha rettet krav mot forsikringsagentforetaket.

§ 7-6 Klientkonto

Forsikringsagentvirksomhet som krever inn premier eller beløp fra kunden skal ha klientkonto. Klientmidler skal straks plasseres på klientkonto i bank atskilt fra forsikringsagentvirksomhetens egne midler. Forsikringsagentvirksomheten skal opplyse banken om at midlene på kontoen tilhører klienter.

§ 7-7 Hvilke forsikringsselskap forsikringsagenten kan formidle forsikringer for mv. Informasjon til kunden

Bestemmelsene i §§ 5-3 til 5-5 gjelder tilsvarende for forsikringsagentvirksomhet.

§ 7-8 Opplysningsplikt overfor Kredittilsynet

Forsikringsagentvirksomheten plikter på anmodning fra Kredittilsynet når som helst å redegjøre for de rutiner som forsikringsagentvirksomheten anvender til oppfyllelse av kravene som nevnt i dette kapitlet.

§ 7-9 Aksessorisk agentvirksomhet

Kredittilsynet kan fastsette særlige regler eller unntak fra reglene i dette kapitlet under hensyn til de særlige forhold som gjelder for agenter som utøver forsikringsformidling i tillegg til sin yrkesmessige hovedvirksomhet.

§ 7-10 Forsikringsagentvirksomhet som representerer forsikringsselskap med hovedsete i andre land

Forsikringsagentvirksomhet som har avtale om formidling med et eller flere utenlandske forsikringsselskap skal registreres etter reglene i dette kapitlet. Dette gjelder likevel ikke hvis agentvirksomheten har avtale med et forsikringsselskap som har hovedsete i en EØS-stat og er registrert i forsikringsselskapets hjemland etter de regler om registrering som er fastsatt der. For agentvirksomheter som registreres i Kredittilsynet gjelder bestemmelsene i dette kapittel tilsvarende.

Kapittel 8. Filialeablering og grenseoverskridende virksomhet

§ 8-1 Norske forsikringsformidlers virksomhet i utlandet

Den som ønsker å utøve forsikringsformidling i en annen stat, herunder gjennom utenlandsk datterselskap, skal gi Kredittilsynet melding om dette. Kredittilsynet skal gi nærmere regler om hva meldingen skal inneholde.

Meldingen om å utøve forsikringsformidlingsvirksomhet i en annen EØS-stat, skal minst inneholde opplysninger om:

1. hvilken stat filialen ønskes etablert i og filialens adresse, eller
2. i hvilken stat grenseoverskridende virksomhet ønskes påbegynt.

Senest én måned etter mottakelsen av melding som nevnt i forrige ledd skal Kredittilsynet underrettede tilsynsmyndigheten i vertsstaten om forsikringsformidlers intensjon når vedkommende myndighet ønsker slik underretning. Forsikringsformidler skal samtidig underrettes om oversendelsen. Forsikringsformidleren kan starte sin virksomhet én måned etter den dato vedkommende ble underrettet av Kredittilsynet. Forsikringsformidler kan starte sin virksomhet umiddelbart dersom vertsstaten ikke ønsker å bli underrettet om forsikringsformidlers intensjon.

Forsikringsformidler har plikt til å gi melding til Kredittilsynet om endringer i de forhold som er meldepliktige.

Kredittilsynet kan forby formidling av forsikring til forsikringsselskap med hovedsete i stat utenfor EØS med vilkår eller premier som Kredittilsynet finner å være ubetryggende eller urimelige. Tilsvarende gjelder for formidling av forsikringer til forsikringsselskap med hovedsete i annen stat i EØS dersom Kredittilsynet finner at vilkår og premier er urimelige.

§ 8-2 Utenlandske forsikringsformidlers virksomhet i Norge

Forsikringsmeglere som er registrert i en annen EØS-stat kan starte virksomhet her i riket gjennom en filial eller som grenseoverskridende virksomhet en måned etter at Kredittilsynet har mottatt melding fra tilsynsmyndigheten i selskapets hjemland om den planlagte virksomheten. Bestemmelsene i lovens §§ 5-2, 5-3, 5-4, 5-6 og 5-7 annet ledd gjelder for slik forsikringsmeglervirksomhet. Departementet kan gi nærmere regler om anvendelsen av nevnte lovbestemmelser på utenlandske virksomheter og kan gjøre unntak fra bestemmelsene dersom en forsikringsmegler er underlagt tilsvarende bestemmelser i henhold til hjemlandets lovgivning.

Forsikringsagentvirksomhet som er registrert i annen EØS-stat kan begynne sin virksomhet her i riket når den har gitt melding til vedkommende myndighet i hjemlandet.

Utenlandsk forsikringsformidlerforetak med hovedsete utenfor EØS kan etter særskilt tillatelse fra Kredittilsynet etablere filial her i riket. Bestemmelsene i loven her gjelder så langt de passer. Kredittilsynet kan fastsette utfyllende regler for etablering av filial her i riket av forsikringsformidler som er meddelt tillatelse eller registrert i en stat utenfor EØS.

Kredittilsynet kan, etter å ha fremlagt saken for vedkommende myndighet i den stat forsikringsformidler er registrert, pålegge forsikringsformidler å opphøre med virksomhet her i riket, dersom forsikringsformidler har gjort seg skyldig i grov eller vedvarende overtredelse av sine plikter etter denne lov eller andre lover og forskrifter som gjelder her i riket.

Kredittilsynet kan kreve at meldingen med bilag skal være oversatt til norsk av godkjent translatør.

Bestemmelsene om opplysningsplikt i kredittilsynsloven gjelder for utenlandsk foretak som driver virksomhet her i riket i henhold til bestemmelsene i loven her.

Kapittel 9. Klage, tilsyn, tilbakekall av tillatelse, sanksjoner mv.

§ 9-1 Klage

Dersom det oppstår tvist mellom oppdragsgiver og forsikringsformidler, kan hver av partene kreve å få behandlet denne av kompetent organ som fastsatt i forskrift av departementet. Så lenge tvisten er til behandling i organet, kan ingen av partene bringe tvisten inn for domstolene. En sak som er realitetsbehandlet av organet, kan bringes direkte inn for domstolene.

§ 9-2 Tilsyn

Kredittilsynet skal føre tilsyn med forsikringsformidling i samsvar med reglene i loven her og kredittilsynsloven.

§ 9-3 Tilbakekall av tillatelse og sletting av registrering

Kredittilsynet kan kalle tilbake tillatelse som forsikringsmeglingsforetak dersom kravene i eller i medhold av loven her ikke lenger er oppfylt.

Kredittilsynet kan gi forsikringsselskap pålegg om å slette registrering av agentvirksomhet dersom kravene i eller i medhold av loven her ikke lenger er oppfylt.

§ 9-4 Administrativt rettighetstap

Kredittilsynet kan frata forsikringsmeglingsforetaket tillatelsen dersom en forsikringsmegler eller

forsikringsmeglingsforetaket grovt eller gjentatte ganger har overtrådt sine plikter etter lov eller forskrifter.

Kredittilsynet kan gi forsikringsselskap pålegg om å slette registrering av agentvirksomhet dersom en forsikringsagent eller forsikringsagentvirksomheten grovt eller gjentatte ganger har overtrådt sine plikter etter lov eller forskrifter.

Vedtak etter denne bestemmelse kan gjelde en tidsbegrenset periode.

§ 9-5 Straffeansvar

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne lovs §§ 2-1, 4-1, 5-1, 5-3, 5-4, 5-6, 5-7 annet ledd, 7-1, 7-5, 7-6, 8-1 første ledd og 8-2 tredje ledd med tilhørende forskrifter, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. På samme måte straffes overtredelse av §7-7, jf. §§ 5-3 og 5-4.

Grove eller gjentatte brudd på god meglerskikk, jf. § 5-2, straffes på samme måte.

Medvirkning straffes på samme måte.

Kapittel 10. Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 10-1 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.

§ 10-2 Overgangsregler

Forsikringsmeglingsforetak som meglet forsikring før 1. september 2000, og var oppført i Kredittilsynets register, oppføres automatisk i nytt register i Kredittilsynet.

Departementet kan fastsette øvrige overgangsregler.

§ 10-3 Endring i andre lover

Fra den tiden loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd nr. 17 skal lyde:

17. Forsikringsformidlingsvirksomhet,

§ 9 annet ledd, femte og sjette punktum skal lyde:

Fordelingen innen de grupper som omfattes av § 1 første ledd nr. 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14 og 16 skjer etter regler som fastsettes av departementet. Når tilsynet følger av § 1 annet ledd eller annen særskilt lovhjemmel, jf § 1 første ledd *nr. 17*, skjer fordelingen innen den enkelte gruppe etter regler som fastsettes av departementet.

2. I lov av 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet oppheves § 2-4 annet ledd.

Oslo, i finanskomiteen, den 19. mai 2005

Siv Jensen

leder

Per Erik Monsen

ordfører